

دیدگاه

موضوع: امنیت سرمایه گذاری ضرورتی برای تحقق اهداف کلان اقتصادی

شماره: ۷۹۵

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۸

تهیه و تنظیم: دکتر داریوش مبصر و دکتر احمد تشکینی

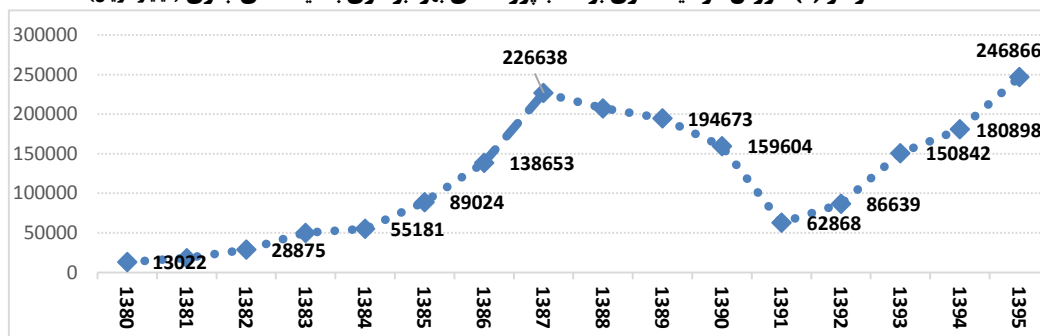
توضیح اجمالی:

امنیت سرمایه گذاری یکی از ابعاد مهم امنیت اقتصادی تلقی می شود که دربرگیرنده ابعاد مختلفی شامل (۱) پایین بودن احتمال بروز جنگ با بیگانگان (۲) وجود ثبات سیاسی (۳) ثبات در قانونگذاری (۴) محیط سرمایه گذاری مناسب (۵) ابعاد محدود و منطقی ریسک (۶) کاهش خطر ابطال قراردادها توسط دولت و ایفای تعهدات (۷) وجود سازوکارهای کم هزینه و سریع احقاق حقوق از طریق مراجع قضایی (۸) شفافیت اطلاعات و بازرندگی از فساد مالی و اقتصادی (۹) بسترهای رقابت و آزادی اقتصادی (۱۰) وجود نظام حقوقی مقوم حمایت از حقوق مالکیت و بویژه مالکیت فکری و معنوی (۱۱) ثبات اقتصادی از طریق تنظیم سیاست های پولی، مالی و ارزی می باشد. در این راستا موارد زیر قابل ارایه است:

۱- بررسی جایگاه ایران در مقایسه با سایر کشورها بیانگر وضعیت نه چندان مناسب در شاخص های محیط و امنیت سرمایه گذاری است. کسب امتیاز ۷ از ۸ در میزان ریسک پذیری (سال ۲۰۱۵)، رتبه ۷۰ در شاخص اجرای قراردادها (که مبین هزینه و مدت زمان حل اختلافات تجاری و وصول طلب است (سال ۲۰۱۷)، رتبه ۱۱۶ شفافیت سیاست گذاری دولت (سال ۲۰۱۶)، رتبه ۱۳۱ شاخص ادراک فساد (سال ۲۰۱۶) و رتبه ۱۰۴ در حقوق مالکیت معنوی (سال ۲۰۱۶) همگی گواهی بر این مدعا است.

۲- بررسی وضعیت سرمایه گذاری صنعتی کشور طی دوره ۹۵-۱۳۸۰ نشانگر افزایش تا سال ۱۳۸۷، سپس کاهش مستمر تا سال ۱۳۹۱ و دوباره افزایش دارد؛ بگونه ای که ارزش اسمی میزان سرمایه گذاری سال ۱۳۹۵ با میزان سال ۱۳۸۷ (اوج سرمایه گذاری) برابری کرده است. البته با لحاظ کردن نرخ های تورم طی دوره ۹۵-۱۳۸۷ می توان نتیجه گرفت میزان سرمایه گذاری (به قیمت های ثابت) در سال ۱۳۹۵ معادل سرمایه گذاری سال ۱۳۸۴ (و بسیار پایین تر از سال ۱۳۸۷) است که این امر نشانگر کاهش و عدم اطمینان در محیط سرمایه گذاری طی حدود یک دهه اخیر است.

نمودار (۱): ارزش سرمایه گذاری برحسب پروانه های بهره برداری به قیمت های جاری (میلیارد ریال)

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

نکات کلیدی:

۱. ارتقای امنیت سرمایه گذاری مستلزم چارچوب نهادینه ای از شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی و اداری است که تحقق آن نیازمند هماهنگی بین قوای سه گانه می باشد.
۲. بدلیل ناکارآمدی برخی قوانین نظیر قانون ورشکستگی، قانون تجارت و ... اصلاح قوانین یا مواد قانونی مرتبط با حوزه سرمایه گذاری حایز اهمیت است به نحوی که کاهش مخاطرات ناشی از تعدد قوانین موجود و عدم شفافیت آنها می تواند به بهبود امنیت سرمایه گذاری منجر شود.
۳. بسته های امنیت سرمایه گذاری می بایست بجای تمرکز بر شاخص های فضای کسب و کار، حول بهبود محیط سرمایه گذاری از طریق کاهش ریسک و جبران شکست های بازار (فقدان تقارن اطلاعات، بازارهای غیررقابتی، صرفه های بیرونی و محدودیت های هماهنگی) متمرکز شود تا از این طریق هزینه ها، ریسک و موانع رقابت را کاهش و محیط سرمایه گذاری را بهبود بخشد.